

At arbejde med Skøde- og Panteprotokoller.

Sidste gang gennemgik vi hvordan man arbejder med realregistre. De er en slags indholdsfortegnelse til skøde- og panteprotokollerne. Indtil 1927 indeholdt registrene datoer for skøder, pantebreve, såkaldte adkomster og servitutter. Servitutterne står dog for det meste i realregistret. Men det man finder i skødet kan være hvornår servitutten stammer fra og nærmere om den.

Når man køber og sælger jord og ejendom skal der laves et skøde og det skal tinglyses. Skøderne blev tinglyst i de forskellige retter og pantebreve skulle også tinglyses.

SKØDER og ADKOMSTER

Siden 1551 skulle salg af fast ejendom læses på tinge og derfor blev de skrevet ind i tingbøgerne – de gamle tingbøger- både lands- og herredsting

Fra 1683 begyndte man at skrive særskilte protokoller for skøder og pantebreve – men i disse to arkiver opføres det efter tingdagen og det kan derfor være svære at finde et skøde etc.

Fra ca. 1700 -1710 begyndte man at lave registre til protokollerne, for lettere at kunne finde et ejerskifte eller et pantebrev. Der findes derfor forskellige registre f.eks. navneregistre, sogneregistre, datoregistre etc.

I 1926 forsvandt protokollerne og man gik over til løse dokumenter og derfor begynder man her med realregistre og de originale dokumenter får parthaverne og der gemmes en kopi på retsstedet.

Et skøde er et dokument, der beskriver hvem der **sælger** jord og ejendom og hvem der **køber** det.

Hvor jorden/ejendommen **ligger**, hvor **stor** den er

Hvilken pris der skal/er betalt samt nærmere betingelser for betalingen .

Hvilken dato salget er sket, og hvilken dato **overdragelsen** sker.

Servitutter og andre forhold f. eks. betingelser ved købet ex.aftægtsforhold, pantehæftelser

Tinglysningsdatoen

Skøder- og panteprotokoller findes i:

Retsbetjentarkiverne dvs. Herreds- og byfoged- og birkarkiver samt Landstingene

Selve skøde- og panteprotokollerne

Registrene til ovennævnte

Godsarkiver

Fæsteprotokoller og breve

Jordebøger

Synsforretninger

Udskiftningsforretnigner (1795-98)

Amtstuearkiver

Altså selve amtet

1844 matriklen findes her

Skattehovedbøger

Jordebøger hvis de er indleveret fra godset

Brandtaksationsarkiverne

Den almindelige brandforsikring

Østifternes brandforsikring

Brandforsikringsprotokoller

Brandtaxationsprotokoller Sognevurderingsprotokoller

Navneregistre.

Husk at personerne skal oftest ledes efter FORNAVNET, på nær standspersoner her brugte man efternavnet (af og til) , En del har efter ca. 1800 skiftet til efternavnet.

**Navneregister
Skøde- og panteprot.**

**Navneregister
Realregister**

**Matrikelnr. register
til realregister**

**Realregister
skøde- og panteprotokollerne
efter 1926 "Tingbogen"**

**Skøde og panteprotokollerne
efter 1926 løse dokumenter**

Retsbetjentarkiverne

Det kan være svært at finde en enkelt sag. Men flg.fremgangsmåde er praktisk
1. leder først hos den lokale herredsfoged ex.

Hads-Ning herredsfoged:

Her findes.

Justitsprotokoller (samme som tingbøger) fra 1699

Skøde- og panteprotokoller fra 1757 -men ingen registre før 1821

Marselsborgs birks skøder osv. 1799-1818

skøde og panteprotokoller kun for Hads herred efter 1854

Lolland søndre herred-men

Her findes:

Justitsprotokoller fra 1777-1867

Navneregister til skøde- og pante 1791-1875

Navneregister til løsøre pant 1836-1927

Realregistre 1. og 2. række med angivelse af stednavn

Skøde og panteprotokoller 1791L-1875Ø

Her tager man så fat i navneregistrene. Hos Lolland kan man evt. også se efter i Realregistret for det ønskede lokalområde .

Finder man så sin person i navneregistret ex. Simon Olsen (opslag 194, Lolland Sønder navnereg. Skøde og pante. 1791L-1875Ø.

Simon Olsen- hmd. I Hoby. Skjøde af grdm. Niels Johansen paa ejendom parcellen Mtr. No. 1C i Hoby af nyt hrtk. 4Skp 2 fjd 174 alb. Og gammelskat 4rd 92 sh dat 18 januar 1857 tingl. 29 f.m. tilf. S.P.n: 9 folio 688

Så står der her S.P. no. 9. og der er 4 bøger med dette årstal, så hvilken skal vælges. Man kan kun slå op for indenfor på første side findes bogens (gamle) nr. 9 -opslag 694
Vi kan da læse hele skødet,

Byfogedarkiver

Leder vi efter en byejendom, så er det sandsynligt at ejerskiftet er indført og tinglyst i disse arkiver.

Frederikssund byfoged.

Her findes:

Justitsprotokoller 1810-1866 (de er nok for nye til skøder etc.

Matrikelkort Frederikssund 1960-1970

Realregistre 1801-1937 efter stednavn

Skøde- og panteprotokoller 1839-1927

Her kan vi se,. At der faktisk findes skøde- og panteprotokoller fra 1738 som blot ikke er på nettet. Her må vi så slå op i Daisy.dk eller arkivalieronline.dk . På arkivalieronline kan vi slå- skøder og panteprotokoller op. Frederiksborg amt, og Frederikssund byfoged. Og alle skøde- og panteprotokollerne fra 1738 kommer så frem. Men ingen navneregistre. Her må man så i gang med at lede indenfor de datoer man gennem f.eks. **realregistret** har set der er handlet. Før 1800 må man blot lede i bøgerne efter sandsynlige datoer.

Godser

Arkiverne der er gemt og afleveret af godser er ofte en meget blandet fornøjelse. Nogle gange er der en hel del andre gange næsten intet.

Men for de ældste aner kan man være heldig at finde **jordebøger** i godsets arkiver. Jordebøger er en opremnsning af de bøndergods der hører til godset med navn på den der fæster gården og nogen gange hartkornet andre gange hvad den skal betale i skat.

Andre gange kan man finde fæsteprotokoller. De fleste af vores aner i 1700tallet var fæstere også senere og tidligere aner. Og her kan vi så finde navnet på vores ane i et fæstebrev.

Egeskov gods.

Her findes

Fæsteprotokoller 1691-1916 med (navne) register

markbøger/jordebøger angivet ved sted 1688 matriklen

men ingen skøder- eller panteprotokoller.

Gyldensten gods

Her findes

Register til fæsteprotokol 1719 1838

Fæsteprotokol for hhv. Enggaard og Oregård

Fæstebreve for det lykkesborgske gods'

Fæstebreve, kontrakter for købere under Gyldensten, Harritslev, Oregård, Uggerslev og Hugget godser.

Så her kan man via fæsteprotokollerne finde hvornår ens ane har købt sin fæstegård.

Birker.

Birk er en mindre retskreds -altså mindre end et herred, lidt sammenlignelig med en byfoged. Efter enevælden opstod der mange birker, da lensgodser fik ret til en birkeret altså retspraksis i sit eget område for sine egne bønder. Der fandtes både kirkelige, kongelige og så de adelige birker. Nogen af dem eksisterede næsten til grundloven i 1849

Hellebæk birk

her findes

Justitsprotokoller 1776-1876
Navneregister til skøde og panteprot. 1849-½877
skøde og panteprotokoller 1776-1849

så i Hellebæk birk behøver man ikke lede i justitsprot. Da de starter på samme tid som skøde- og panteprotokollerne.

Landstingene

her findes

Viborg Landting

Navneregister til skøde og panteprotokoller 1656-1805
Register til skøde og panteprotokoller 1737- 1776
Register til skøde- og panteprotokoller
Skøde og panteprotokoller 1624-1805
Tingbog 8de gamle 1567-1676

A. Navneregistre til skøde- og panteprot. 1656-1805

Indeholder Navnenen på enkeltpersoner der har købt/solgt ejendom registreret efter fornavn -med eller uden stedsbetegnelse . Henvisning til hvilket folio i det pågældende år sagen er.

B. register til skøde- og panteprotokoller 1737-1776

En meget flot opsat register opdelt i spalter.

- 1.Navne på debitorer og kreditorer (købere og sælgere, og skyldnere ex. Panteobl.
2. Navnet på herredet, sognet og evt. enlige steder
3. navne på møller og hovedgårde
4. Tiener dvs. ejere Konge eller kirke
5. Byer og huse

C. register til skøde og panteprot. 1690- 1805

Meget forskelligt materiale. Det kan være et navneregister som i A, det kan være et topografisk register se. 1793-1799 det kan være register som B. se f. eks. 1717 -1720 nr. 2 derfor er det svært at bruge som andet end supplement til de to andre.

Amtstuearkiver.

En blandet landhandel. Og mange af dem har kun nogle sogne oplistede under amter.

Frederiksborg amt

her findes

Fortegnelse over arvefæste og skøder 1788-1844
Brandforsikringsprotokoller med stedsangivelse 1800- 1872 samt et par registre herover.

Brandforsikringsprotokoller

her kan der ikke gives nogen vejledning i hvor de ligger. Forsikringsprotokollerne bruges som register til taksationsprotokollerne. Taksationsprotokollerne beskriver de enkelte ejendommers udseende og kvalitet.

Arkivalieronline.dk

1731-1872 brandforsikring i købstæder og landdistrikter på Sjælland, Lolland, Falster og Møn
1869-1872 Brandforsikring i landdistrikter i Nørrejylland.

De fleste arkivalier finde i branddirektoratsarkiverne ,men man kan også finde dem i rådstuearkiver, godsarkiver, amtsarkiver, købstadsarkiver og arkiver for private foreninger samt forsikrings-selskaber.

På Arkivalieronline slås op i EJENDOMME. Herefter får du to søgerubrikker,. Skriv det amt du leder i i øverste rubrik ex. Frederiksborg amt.
og find herefter ud af hvor de kan være :ved at søge i den nederste rubrik

Her må man altså prøve sig frem

Helsingør amtsarkiv

her findes

Arkivregistratur og både taksationsprotokol og forsikringsprotokoller for
Helsingør købstads

Helsingør købstadskommune

her findes

Forsikringsprotokol og taksationsprotkol for Helsingør by